

Sygn. akt I Ca 445/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ewa Pietraszewska (spr.)

Sędziowie: SO Krzysztof Nowaczyński

SR del. do SO Mateusz Śliwicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2016 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa I. W.

przeciwko Gminie B.

o zapłatę

na skutek apelacji stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie

z dnia 1 września 2015 r. sygn. akt I C 485/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w części oddalającej powództwo (pkt II) i zasądza dodatkowo od pozwanej Gminy B. na rzecz powódki I. W. kwotę 1.400 zł (jeden tysiąc czterysta złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu (pkt III) i zasądza od pozwanej na rzecz powódki w miejsce kwoty 3.045,20 zł kwotę 3.327 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia siedem złotych) ;
2. oddala apelację powódki w pozostałym zakresie;
3. oddala apelację pozwanej;
4. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.360 zł (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I Ca 445/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 01 września 2015r. Sąd Rejonowy w Braniewie zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 16.800 zł odsetkami ustawowymi od dnia 02 października 2014 r. do dnia zapłaty (punkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt II) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.045,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt III).

Wyrok ten został wydany w oparciu o następujący stan faktyczny i rozważania co do zastosowanego prawa:

Powódka I. W. domagała się zasądzenia od pozwanej Gminy B. kwoty 18.200 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 01 października 2014 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

Dochodzona pozwem kwota stanowiła odszkodowanie za utracony w okresie od września 2012r. do sierpnia 2013r. dochód, wynikający z otrzymywanych wcześniej dodatków motywacyjnego i funkcyjnego oraz utracony dochód z tytułu tzw. trzynastej pensji, co było konsekwencją prawomocnie stwierdzonego bezprawnego działania pozwanej, polegającego na odwołaniu powódki ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w L..

Nakazem zapłaty z dnia 28 kwietnia 2015 roku wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc (...) Sąd Rejonowy w Braniewie uznał żądanie pozwu za zasadne.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana Gmina B. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zwrot kosztów procesu. W ocenie pozwanej sprawa miała charakter sprawy pracowniczej. Ponadto powódka nie poniosła wskazanej przez siebie szkody, bo za zmniejszeniem jej wynagrodzenia stało ograniczenie zakresu jej obowiązków i odpowiedzialności. Powódka nadto nie mogła oczekiwać, że wysokość dodatków motywacyjnego i funkcyjnego w okresie, z jakim były związane roszczenia pozwu, byłaby analogiczna do tych uzyskiwanych wcześniej. Pozwana - z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością – prognozowała bowiem, że dodatki te byłyby obniżone do „minimalnego” poziomu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że zarządzeniem numer (...) z dnia 26 maja 2008 roku Wójt Gminy B. powierzył I. W. z dniem 01 września 2008 roku na pięć lat szkolnych, tj. do dnia 31 sierpnia 2013 roku stanowisko dyrektora Zespołu Szkół w L.. W związku z tym przyznano jej dodatek funkcyjny w kwocie 1000 zł i dodatek motywacyjny w kwocie 400 zł, które w tej samej wysokości utrzymywane były przez cały czas pełnienia przez I. W. funkcji dyrektora. Zarządzeniem nr (...) z dnia 30 sierpnia 2012 roku Wójt Gminy B. odwołał I. W. ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w L. z dniem 01 września 2012 roku. Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 roku w sprawie II SA/(...)Wojewódzki Sąd Administracyjny w O. stwierdził jednak nieważność powyższego zarządzenia i orzekł, że nie podlega ono wykonaniu. Następnie Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie I OSK (...) oddalił skargę kasacyjną, wniesioną od powyższego wyroku. W piśmie z dnia 15 września 2014 roku I. W. wezwała więc Wójta Gminy B. do zapłaty odszkodowania w kwocie 16.800 zł za okres od dnia 1 września 2012 roku do dnia 31 sierpnia 2013 roku w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że roszczenie dochodzone przez powódkę w przedmiotowej sprawie nie było roszczeniem dochodzonym w związku ze stosunkiem pracy, a roszczeniem wywodzonym z art. 417¹ § 1 k.c. Nie było okolicznością sporną, że prawomocnie sądy administracyjne stwierdziły nieważność zarządzenia Wójta pozwanej Gminy z dnia (...), odwołującego powódkę ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w L., a takie działanie pozwanej kwalifikować należało jako niezgodne z prawem i pozostające w związku z wykonywaniem władzy publicznej. Wskutek wydania rzeczonożego zarządzenia, powódka została z kolei pozbawiona dodatków funkcyjnego i motywacyjnego w kwotach odpowiednio 1.000 zł i 400 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy nie miał też wątpliwości co do istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanej, a szkodą wyrządzoną powódce. Sąd a quo miał na uwadze, że odwołanie powódki ze stanowiska dyrektora placówki oświatowej wiązało się ze zmniejszeniem jej obowiązków i stopnia odpowiedzialności, niemniej podstawa dla takiego odwołania została prawomocnie oceniona jako nieważna, w związku z czym uzasadnione było twierdzenie, iż piastowanie funkcji dyrektora przez powódkę zgodnie z aktem mianowania aż do dnia 31 sierpnia 2013r. wiązało się z uzyskiwaniem dodatkowego wynagrodzenia w ramach przyznanych dodatków funkcyjnego oraz motywacyjnego.

W ocenie Sądu Rejonowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy, szkoda powódki w postaci utraconych korzyści (art. 361 § 2 k.c.) wyraża się w odebranych jej dodatkach funkcyjnym i motywacyjnym, i to w takich wysokościach, jakie otrzymywała do czasu jej odwołania. Poza sporem pozostawało, że przez cały czas pełnienia funkcji dyrektora

Zespołu Szkół w L. rzezone dodatki utrzymywane były na tym samym poziomie, ustalonym zgodnie z uchwałą (...)/ (...) Rady Gminy B. z dnia 13 marca 2009 roku w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy, szczegółowego sposobu obliczania. Wysokość tych dodatków została utrzymana - mimo zmiany na stanowisku wójta Gminy.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił zarzutu pozwanej, jakoby hipotetycznie powódka - piastując po dniu (...)w dalszym ciągu funkcję dyrektorki Zespołu Szkół w L. - otrzymywałyby dodatki w mniejszej wysokości, aniżeli w okresie sprzed jej odwołania. Jednocześnie został oddalony wniosek dowodowy pozwanej o przesłuchanie w charakterze świadka przedstawiciela Gminy B. na tę okoliczność, gdyż - w ocenie Sądu a quo - taki środek dowodowy zmierzał jedynie do potwierdzenia okoliczności forsowanych w tej kwestii przez pozwaną w toku postępowania, opartych tylko na przypuszczeniach.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał roszczenie za usprawiedliwione do kwoty łącznej 16.800 zł, na którą składały się sumy utraconego dodatku funkcyjnego, jak i motywacyjnego za okres 12 miesięcy, powiększone dodatkowo o odsetki ustawowe od dnia 01 października 2014r. do dnia zapłaty. Początkowy termin wymagalności należności ubocznych ustalono biorąc pod uwagę okoliczność, że wezwanie do zapłaty, wystosowane przez powódkę, pozwana odebrała w dniu 17 września 2014r., w którym to określono termin 14 dniowy na realizację żądania, co dawało pozwanej czas do 01 października 2014r. na realizację świadczenia, zaś od dnia 02 października 2014r. pozwana pozostawała w opóźnieniu.

Sąd I instancji nie znalazł natomiast podstaw dla zasądzenia na rzecz powódki kwoty 1.400 zł, dochodzonej tytułem utraconego w części dodatkowego wynagrodzenie rocznego, którego powódka nie otrzymała w związku z odwołaniem z funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L.. Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że powódka nie przedstawiła, pomimo przywołania współczynnika 8,5 %, stosownej metodologii wyliczenia sumy żądanej z tego tytułu z uzasadnieniem końcowych wyliczeń, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie zachodziły jednocześnie przesłanki do określenia tej kwoty przez sąd przy odpowiednim zastosowaniu art. 322 k.p.c. W tym zakresie powództwo zostało oddalone.

Nadto Sąd pierwszej instancji o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. przy zastosowaniu stosownego ich rozdzielenia, adekwatnie do procentowego zakresu wygrania sprawy przez każdą ze stron.

Powódka I. W. wniosła apelację od przedmiotowego wyroku, zaskarżając go w części, tj. odnośnie rozstrzygnięć zawartych w punktach II (drugim) i III (trzecim).

W kwestii obrazy prawa materialnego podniosła ona zarzut naruszenia art. 41⁷ k.c. w zw. z art. 48 ustawy z dnia 28 stycznia 1992r. Karta nauczyciela oraz art. 2 i 4 ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników jednostek sfery budżetowej, na skutek błędnego uznania przez Sąd pierwszej instancji, że nie wykazała metodologii, w oparciu o którą określiła wysokość roszczenia dochodzonego tytułem utraconej części tzw. trzynastej pensji. Nadto powódka zarzuciła także naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. - na skutek nieprawidłowej oceny przez Sąd a quo, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na uwzględnienie jej roszczenia co do kwoty 1.400 zł, z powołaniem się na brak inicjatywy dowodowej skarżącej w tym zakresie.

W konsekwencji powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie drugim i zasądzenia na jej rzecz dalszej kwoty 1.400 zł oraz zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów procesu, przy uwzględnieniu okoliczności wygrania sprawy w całości przez stronę skarżącą.

W uzasadnieniu apelacji powódka - wskazując przepisy aktów prawnych przywołanych na etapie formułowania zarzutów, a zwłaszcza art. 4 ust 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników jednostek sfery budżetowej - zaznaczyła, że wysokość tzw. trzynastej pensji określona jest iloczynem współczynnika 8,5% i wysokości rocznego wynagrodzenia osiągniętego przez pracownika. Skoro zatem powódka została pozbawiona z wynagrodzenia, stanowiącego podstawę dla wyliczeń, w kwocie łącznej 16.800 zł - jako sumy

dotatków funkcyjnego i motywacyjnego - to tym samym utracone dodatkowe wynagrodzenie roczne z tytułu trzynastej pensji zamykało się kwotą 1.428 zł (16.800 zł x 8,5%). Żądanie pozwu w tym zakresie określone na 1.400 zł było więc, w mniemaniu skarżącej, w pełni usprawiedliwione.

Apelację od wyroku wniosła także Gmina B. w B., zaskarżając go w części, tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I (pierwszym) oraz III (trzecim).

Pozwana zarzuciła obrazę art. 361 § 2 k.c. - na skutek błędnego uznania przez Sąd pierwszej instancji, że kwota 16.800 zł, jako suma dodatków funkcyjnego i motywacyjnego za okres 12 miesięcy, mogła być postrzegana przez pryzmat utraconych przez powódkę korzyści po jej odwołaniu z funkcji dyrektora Zespołu (...) w L. w sytuacji, kiedy wraz z odwołaniem zmniejszył się zakres obowiązków i odpowiedzialności powódki, z którymi to czynnikami przyznanie tych dodatków było ściśle skorelowane.

Pozwana zarzuciła nadto obrazę art. 217 §1 k.p.c., 227 k.p.c. oraz 299 k.p.c., czego przejawem było oddalenie przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego pozwanej o przesłuchanie stron na okoliczność hipotetycznej wysokości dodatków, jakie zostałyby przyznane powódce po dniu 01 września 2012r. w przypadku jej dalszego pozostawania na stanowisku dyrektora, do ustalenia której to okoliczności niezbędnym było przesłuchanie pozwanej w charakterze strony.

Dalej pozwana wskazała na obrazę art. 233 § 1 k.p.c. - na skutek fragmentarycznej oceny przez Sąd pierwszej instancji zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającej się pominięciem wniosków wynikających z motywów uzasadnień orzeczeń wydanych przez sądy administracyjne co do stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie działań powódki jako dyrektora Zespołu Szkół w L., co miało usprawiedliwiać tezę pozwanej o konieczności zmniejszenia wysokości dodatków przyznanych powódce do minimum w przypadku jej dalszego pozostawania na stanowisku dyrektora.

Pozwana domagała się więc zmiany zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu. Domagała się także zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego według norm prawem przepisanych, a ewentualnie postulowała o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji pozwana, nie kwestionując prawomocności orzeczeń sądów administracyjnych, ustalających nieważność czynności, stanowiącej podstawę dla odwołania powódki z funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L. podkreślała jednak, że kwestia dodatków funkcyjnego oraz motywacyjnego musiała być postrzegana przez pryzmat ściślego związku z pełnioną przez powódkę funkcją. Innymi słowy, dodatki te wiązały się ściśle z piastowanym stanowiskiem dyrektorskim, zaś począwszy od 01.09.2012r. zakres odpowiedzialności powódki uległ znacznej redukcji, w związku z czym odpadła także podstawa dla pobierania wymienionych dodatków. Nie można było zatem kwoty łącznej 16.800 zł jako sumy dodatków za okres 12 miesięcy kwalifikować, jak uczynił to Sąd pierwszej instancji, do kategorii utraconych przez powódkę korzyści, związanych z jej odwołaniem.

Pozwana w dalszym ciągu podtrzymywała stanowisko forsowane w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji, że „z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością” można by zasadnie oczekiwać, iż zastrzeżenia wójta pozwanej, kierowane wobec powódki odnośnie niewłaściwego wypełniania obowiązków dyrektorskich w Zespole Szkół w L., nawet przy hipotetycznym przyjęciu pozostawania przez powódkę na dotychczasowym stanowisku po dniu 01 września 2012r., doprowadziłyby do obniżenia dodatków pobieranych przez powódkę do „minimum” gwarantowanego przepisami regulującymi tę materię. W tym stanie rzeczy oddalenie przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze strony wójta pozwanej stanowiło przejaw rażącego naruszenia art. 299 k.p.c.

Powódka I. W. w odpowiedzi na apelację pozwanej domagała się jej oddalenia oraz zasądzenia kosztów procesu za instancję odwoławczą według norm prawem przepisanych.

W ocenie powódki, kwestia zmniejszenia zakresu jej obowiązków począwszy od dnia 01 września 2012r. po zaprzestaniu piastowania funkcji dyrektora nie miała żadnego znaczenia dla sprawy, kiedy podstawą dochodzonych roszczeń był art. 417¹ k.c., tj. gdy działanie pozwanej, polegające na odwołaniu powódki z zajmowanej dotychczas funkcji, było bezprawne, co wynikało wprost z orzeczeń zapadłych w sądach administracyjnych. Nie ulegało zatem jej zdaniem wątpliwości, że powódka - po bezprawnym odwołaniu z dniem 01 września 2012 r. z funkcji dyrektora szkoły - została pozbawiona dodatków funkcyjnego i motywacyjnego za okres dalszych 12 miesięcy, aż do dnia 31 sierpnia 2013r. włącznie. Powódka podała także, że wysokość dodatku funkcyjnego nie była zależna od subiektywnej oceny jej pracy przez wójta pozwanej, a zatem zasadnie Sąd pierwszej instancji oddalił wnioszek pozwanej o przesłuchanie jej reprezentanta w charakterze strony zwłaszcza, iż wszelkie ustalenia w tym zakresie miałyby jedynie walor dowolnie stawianych hipotez. Powódka nadmieniła, że począwszy od dnia 01 września 2012r. do Zespołu Szkół w L. zostało włączonych 14 kolejnych placówek oświatowych, która to okoliczność była samoczynną przesłanką do zwiększenia wysokości dodatku funkcyjnego dla każdorazowego dyrektora Zespołu Szkół w L., nie zaś jak to sugeruje pozwana, do jego zmniejszenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji strony powodowej stwierdzić należało, że zasługiwała ona na uwzględnienie w przeważającym zakresie.

Sąd Okręgowy w Elblągu podziela ustalenia dokonane w sprawie przez Sąd pierwszej instancji, jak również następczą merytoryczną ocenę zgłoszonych pozwem roszczeń w zakresie kwot dochodzonych przez powódkę z tytułu utraconej części wynagrodzenia stanowiącej równowartość dodatków funkcyjnego i motywacyjnego za okres 12 miesięcy. Jednakże, w ocenie Sądu odwoławczego, wbrew argumentacji przywoływanej przez Sąd a quo, w okolicznościach przedmiotowej sprawy usprawiedliwienie znajdowało także roszczenie powódki w zakresie dochodzonej kwoty 1.400 zł z tytułu utraconej części dodatkowego wynagrodzenia rocznego, tzw. trzynastej pensji.

Zgodnie z treścią art. 48 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2014, poz. 191 j.t.) nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Po myśli art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U 2013, poz. 1144 j.t.). pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. Na mocy zaś art. 4 ust. 1 tej ustawy wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy.

Godzi się w tym miejscu zauważyć, że powódka w pozwie oszacowała kwotę dochodzoną tytułem utraconej trzynastej pensji na 1.400 zł. W jednym z dalszych pism procesowych wskazała sposób jej wyliczenia, polegający na zsumowaniu kwot dodatków funkcyjnego i motywacyjnego za okres 12 miesięcy, które powódka otrzymałaby, gdyby nie doszło do jej odwołania z funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L., i ich następczym przemnożeniu przez współczynnik 8,5 % (k. 61). Wynik otrzymanego działania rachunkowego wyniósł 1.428 zł, zaś kwota 1.400 zł dochodzona przez powódkę z powyższego tytułu, „mieściła” się w tych granicach.

Nie może być wątpliwości, że dla wyliczenia dodatkowego wynagrodzenia pracownika jednostki sfery budżetowej z tytułu trzynastej pensji brało się pod uwagę – po myśli art. 4 ust 1 cytowanej powyżej ustawy – sumę wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez tego pracownika oraz „inne świadczenia ze stosunku pracy”, do których niewątpliwie zaliczyć należało otrzymywane przez powódkę dodatki, tak funkcyjny, jak i motywacyjny.

W tym stanie rzeczy należy wskazać, że wyliczenia wskazywane przez powódkę w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji oraz obecnie na etapie formułowania zarzutów apelacji – dotyczące metodologii określenia wysokości utraconej tzw. trzynastej pensji – są prawidłowe, znajdujące podstawę w przywołanych przepisach prawa, zarówno co do zasady, jak i finalnie określonej wartości.

Przechodząc w tym miejscu do oceny apelacji pozwanej Gminy B. w B., w mniemaniu Sądu odwoławczego, żaden z podniesionych zarzutów nie mógł skutkować uwzględnieniem żądań skarżącej artykułowanych we wnioskach apelacyjnych.

Bez konieczności powielania w tym miejscu wszystkich prawidłowych, w pełni aprobowanych przez Sąd Okręgowy w Elblągu, ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy w Braniewie, dotyczących procedury odwołania powódki z funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L., przypomnieć należy jedynie kluczowe kwestie z tego wynikające.

Zarządzenie nr (...) Wójta Gminy B. z dnia 30 sierpnia 2012r. w sprawie odwołania powódki ze stanowiska Dyrektora Zespołu Szkół w L. zostało w toku wszczętego i prawomocnie zakończonego postępowania administracyjno - sądowego uznane za akt nieważny, nie posiadający mocy prawnej. Wynika to z wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w O. z dnia 18 czerwca 2013r., sygn. (...) oraz wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 stycznia 2014r., sygn. (...).

Zatem pierwotnie wydane przez wójta pozwanej zarządzenie nie miało mocy prawnej. Niemniej, na jego podstawie powódka faktycznie pozbawiona została funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L. z dniem 31 sierpnia 2012r., pomimo okoliczności, że Zarządzeniem nr 26/V/08 Wójta Gminy B. z dnia 26 maja 2008r. została na to stanowisko powołana aż do dnia 31 sierpnia 2013r. Powódka po dniu 01 września 2012r. w dalszym ciągu wykonywała zawód nauczyciela, jednakże bez prawa do dodatkowych składników wynagrodzenia, wynikających z wcześniej otrzymywanych dodatków funkcyjnego i motywacyjnego - w wysokości łącznej 1.400 zł / m-c.

Słusznie Sąd pierwszej instancji zaakcentował, że pomiędzy bezprawnym odwołaniem powódki, a szkodą w jej majątku, spowodowaną utratą dodatków związanych ściśle z pełnieniem funkcji dyrektora Zespołu Szkół w L., istniał adekwatny związek przyczynowy. Nie było żadnych innych prób odwołania powódki z piastowanej funkcji dyrektora, a zatem zaistniała szkoda majątkowa wiązała się tylko i wyłącznie z bezprawnym działaniem pozwanej, której odpowiedzialność odszkodowawczą zakotwiczać należało w dyspozycji art. 417¹ § 1 k.c.

Oczywistym jest, tak jak wskazuje pozwana, że odwołanie powódki z funkcji dyrektora automatycznie wiązało się ze zmniejszeniem zakresu jej obowiązków oraz stopnia odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie zespołu placówek oświatowych. Jednocześnie jednak pozwana całkowicie pomija fakt, że ta „degradacja” zawodowa powódki, jaka nastąpiła z dniem 31 sierpnia 2012r., nie była wynikiem autonomicznej decyzji powódki, a konsekwencją bezprawnego działania samej pozwanej, wymuszającym „odgórnie” taki stan rzeczy. Innymi słowy, powódka nie miała wpływu na utratę prawa do pobierania dodatków motywacyjnego oraz funkcyjnego, które zostały jej odebrane jako konsekwencja wydania nieważnego zarządzenia nr (...) Wójta Gminy B. z dnia 30 sierpnia 2012r.

Dalej wskazać należy, że konsekwentnie podnoszone przez pozwaną w toku całego postępowania twierdzenia, iż powódka nie mogła mieć pewności, że dodatki motywacyjne i funkcyjne, jakie otrzymywałyby po dniu 01 września 2012r., gdyby hipotetycznie nie została odwołana ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w L., byłyby utrzymane w dotychczasowej wysokości, jak w miesiącach bezpośrednio poprzedzających odwołanie – co do zasady uznać należy za słuszne.

Nie oznacza to jednak, że powódka nie mogła zasadnie dowodzić, iż takie świadczenia w rzeczywistości byłyby jej przyznane w określonej wysokości, tj. w okolicznościach tej sprawy w wysokości dotychczasowej 1.000 zł dodatku funkcyjnego oraz 400 zł dodatku motywacyjnego. Nie można wymagać od powódki, aby wysokość przypuszczalnej korzyści była wykazana w sposób pewny (co jest przecież niemożliwe) lub z prawdopodobieństwem granicznym z pewnością. Rozkład ciężaru dowodu związany jest ze stopniem ryzyka nienastąpienia zdarzenia przysparzającego

korzyści. W sytuacjach typowych i powtarzalnych, w których spodziewane korzyści w rzeczywistości z reguły występują, ryzyko ich nieosiągnięcia jest niewielkie, stąd też i ciężar dowodu spoczywający na osobie żądającej z tego tytułu odszkodowania nie może być ujmowany zbyt rygorystycznie. Należy dokonać oceny wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, które nastąpiły w okresie do upływu przewidzianej prawem kadencji powódki i miały wpływ na wysokość dodatku (por. motywy wynikające z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013r., III PK 64/12, System Informacji Prawnej Lex Omega nr 1360271).

W ocenie Sądu Okręgowego, powódka uprawdopodobniła okoliczności przemawiające za przyjęciem, że gdyby nie doszło do bezprawnego jej odwołania ze stanowiska dyrektora Zespołu Szkół w L., to powódka nadal - począwszy od września 2012r. aż do sierpnia 2013r. włącznie - byłaby uprawniona do pobierania dodatków funkcyjnego i motywacyjnego w dotychczasowej wysokości łącznej 1.400 zł / m-c. Powódka, argumentując zajmowane w tym zakresie stanowisko wskazała, że jej następczyni na stanowisku dyrektora Zespołu Szkół w L. otrzymała dodatki w wysokości nawet wyższej od tych, pozyskiwanych dotychczas przez powódkę, a także na okoliczność zwiększenia od dnia 01 września 2012r. ilości placówek oświatowych, wchodzących w skład Zespołu Szkół w L., co także winno się było przełożyć np. na podwyższenie wysokości dodatku funkcyjnego, zgodnie z§ 13 uchwały nr(...) (...) Rady Gminy B. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego za warunki pracy, szczegółowego sposobu ich obliczania (k. 43 i nast.).

Jak wynika bowiem z treści przywołanego § 13 ust 1 powyższego dokumentu, na wysokość dodatku funkcyjnego wpływ miały takie czynniki, jak wielkość szkoły, liczba uczniów i oddziałów, liczba kadry kierowniczej w szkole i zatrudnionych pracowników, zmienowość, złożoność zadań wynikających z zajmowanego stanowiska. Na wysokość dodatku funkcyjnego nie miała natomiast wpływu ocena pracy dyrektora Zespołu Szkół w L., dokonywana przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego – w tym przypadku wójta pozwanej. Tym samym, forsowana przez pozwaną teza o konieczności przesłuchania w charakterze strony wójta pozwanej na okoliczność czysto hipotetycznego wykazania, że negatywna ocena wójta co do działalności powódki na stanowisku dyrektora Zespołu Szkół doprowadziłaby do obniżenia pobieranych dodatków do „minimum” – nie znajdowała usprawiedliwienia, a w działaniu Sądu a quo, oddalającego wniosek dowodowy w tym zakresie, nie sposób było dopatrzeć się naruszenia akcentowanych w apelacji przepisów procedury cywilnej.

Odnośnie dodatku motywacyjnego, pobieranego przez powódkę, podkreślić również trzeba, że ustalenie podstawy do otrzymywania takiego dodatkowego składnika wynagrodzenia miało miejsce, dodatek ten został określony na kwotę 400 zł, powódka nie otrzymała decyzji o pozbawieniu jej tego świadczenia, co usprawiedliwia tezę, iż piastując w dalszym ciągu, po dniu 01 września 2012r., stanowisko dyrektora Zespołu Szkół w L., świadczenie z tego tytułu byłoby wypłacane powódce w dotychczasowej wysokości. Przeciwniej tezy, świadczącej o zamiarze pozbawienia powódki tego dodatku przed dniem 31 sierpnia 2013r., nie udało się bowiem pozwanej w żaden sposób wykazać i tym samym przekonać tak Sądu Rejonowego, jak i Okręgowego o dużej pewności z zakresie pozbawienia powódki dodatku motywacyjnego po dniu 31 sierpnia 2013r. - w warunkach pełnienia przez nią po tej dacie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół w L..

Mając na uwadze wszystkie wyżej przytoczone okoliczności, apelacja strony pozwanej, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu w całości na podstawie art. 385 k.p.c.

Konsekwencją zaś uznania zasadności roszczenia dochodzonego przez powódkę z tytułu utraconych korzyści w zakresie tzw. trzynastej pensji w kwocie 1.400 zł, była zmiana zaskarżonego wyroku, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w jego punkcie drugim i zasądzenie dodatkowo od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.400 zł.

Skutkiem tej zmiany była także korekta rozstrzygnięcia punktu trzeciego zaskarżonego wyroku odnośnie kosztów procesu, poprzez zasądzenie na rzecz powódki od pozwanej kwoty 3.327 zł, przy ustaleniu, że powódka wygrała sprawę w całości. Na zasądzone koszty procesu składała się kwota wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powódki – 2.400 zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł oraz opłata stosunkowa od pozwu – 910 zł.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty 1.400 zł orzeczono na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. od dnia 30 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty. Domaganie się przez powódkę odsetek ustawowych od dnia wcześniejszego nie było jednak usprawiedliwione wobec faktu, że wezwanie do zapłaty z dnia 15 września 2014r., skierowane wobec pozwanej, nie zawierało żądania powódki w zakresie roszczenia w kwocie 1.400 zł dochodzonego z tytułu tzw. trzynastej pensji. Takie roszczenie zostało sformułowane dopiero w pozwie, którego odpis został pozwanej skutecznie doręczony wraz z odpisem wydanego w sprawie nakazu zapłaty w dniu 29 kwietnia 2015r., a zatem pozwana co do realizacji tego roszczenia pozostawała w opóźnieniu od dnia 30 kwietnia 2015r.

W zakresie roszczenia odsetkowego od kwoty 1.400 zł obejmującego okres przed dniem 30 kwietnia 2015r. apelacja powódki podlegała więc oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 490). Na zasądzone od pozwanej na rzecz powódki koszty procesu składało się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powódki oraz zwrot uiszczonych opłat od apelacji.